

Domela Nieuwenhuis om Krapotkin

Ferdinand Domela Nieuwenhuis

1913

Den som nämner vår vän och kamrat Krapotkins namn, talar om en mångsidig, utomordentligt begåvad man, som har gjort mycket för att utbreda de mäst framstegsbärande idéerna bland alla länders folk. I och för sig är detta ett stort, välgörande arbete; ty om vetande är makt, så medverkar ock vetandet därtill att skaffa folket makten. Ju mera det därav äger, dess kraftigare kan det föra striden mot förtrycket, okunnigheten och godtycket.

Därför skall Krapotkins namn sannerligen leva i tacksamt minne.

Krapotkin hade alla förutsättningar för att bli en av de största bland lärde; därmed kunde han emällertid inte känna sig nöjd, han ville vara mer än det och blev - en mänsklighetens välgörare.

Med tanke härpå gjorde hans ord i »En anarkists minnen» ett sådant stort intryck på mig, där han skriver:

»Vetandet är en oerhörd makt. Människan måste förvärva sig kunskaper. Hur skulle det vara, om dessa kunskaper vore en egendom för alla? Massorna är det, som behöva vetandet, de vilja lära, de kunna också lära».

Det gäller blott att åt bönderna och arbetarna skaffa medel därtill och man skall se, att de skola utveckla sig. Vemodigt sade Krapotkin till sig själv:

»Men vilken företrädesrätt hade jag till denna höga glädje, då jag runt omkring mig såg blott elände samt striden om ett stycke möjligt bröd, då allt, som jag gav ut för att kunna få leva i den mer upphöjda, intelligensens och vetenskapens värld, nödvändigt ock måste tagas från dem som så vetet men ha ej bröd åt sina små barn».

Det var ej mer den lärde, utan *människan*, som nu talade ur hans mun. Och just det är så intagande vackert hos Krapotkin: människan segrade i honom. Bort med en glänsande karriär, som väntade honom; bort med titel, utmärkelser etc. som logo emot honom; han fattade det ädla beslutet att verka och arbeta med och för världens styvbarn, de urarva, - att på sig taga faran för lidande och hunger, fängelse och landsförvisning.

Det är den Krapotkin, som jag av hjärtat hälst ser för mig. Ty i de orden, i den själsstämningen uppenbarade han omedvetet sig själv och öppnade för oss sitt livs hemlighet i all dess fullhet.

Krapotkin ville vara en människa, det var för honom mer än allt annat. Vad han än har skrivit - och han har arbetat mycket, ofantligt mycket - alltid gjorde han det så, att folket kunde läsa och förstå det. Och för den skull äro hans skrifter så omtyckta, för den skull ha de vunnit så stort inflytande i världen.

Sin kraft, sitt vetande, sin frihet, ja hela sin personlighet har Krapotkin offrat mänskligheten; och då han blickar tillbaka på sitt rika liv, kan han med lugn säga: Jag har ställt mina bästa krafter i mänsklighetens tjänst, och om jag har begått fel - och vem gör ej sådana, då man arbetar? - har jag dock alltid handlat och skrivit efter min övertygelse.

I Krapotkin ha vi sålunda ett harmoniskt liv utan like framför oss, och därför samla hela världens revolutionärer, även av skilda meningar, sig gärna, för att ge den härliga gamla kämpen ett bevis på sin aktning, sin kärlek!

Hilversum, november 1912.

F. Domela Nieuwenhuis

Det Anarkistiska Biblioteket

Ferdinand Domela Nieuwenhuis
Domela Nieuwenhuis om Krapotkin
1913

Tidningen Brand #9 1913

www.anarkistiskabiblioteket.se